

ХЕРСОНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПРОГНОЗНІ СЦЕНАРІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

III Міжнародна науково-практична конференція

28-29 квітня 2021 року

**MODERNIZATION OF ECONOMY:
CURRENT REALITIES, FORECAST SCENARIOS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

III International scientific-practical conference

28-29th of April 2021

Херсон – 2021

Kherson – 2021

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Голова організаційного комітету конференції:

Шандова Наталія Вікторівна – д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Заступник голови організаційного комітету конференції:

Олійник Наталія Миколаївна – к.т.н., доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та економічної безпеки

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Члени організаційного комітету конференції:

Бардачов Юрій Миколайович – д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, ректор ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Савіна Галина Григорівна – д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Ковальов Анатолій Іванович – д.е.н., професор, ректор

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Одеса, Україна

Сабольч Нагі (Dr. Szabolcs Nagy) – habil., PhD, M.Sc. in Business Economics, Vice Dean for International Relations, Head of Department of Marketing Strategy & Communication, Associate Professor УНІВЕРСИТЕТ МІШКОЛЬЦА, м. Мішкольц, Угорщина (UNIVERSITY OF MISKOLC, Miskolc, Hungary)

Алі Солтани (Ali Soltani) – PhD, MURP, BE., PIA, Professor of Urban Design/Planning

ШИРАЗСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Шираз, Іран (SHIRAZ UNIVERSITY, Shiraz, Iran)

УНІВЕРСИТЕТ ПІВДЕННОЇ АВСТРАЛІЇ, м. Аделаїда, Австралія (UNIVERSITY OF SOUTH AUSTRALIA, Adelaide, Australia)

Білорусов Сергій Георгійович – к.т.н., доцент, Заслужений працівник освіти України, директор

ХЕРСОНСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, м. Херсон, Україна

Кубіній Наталія Юрївна – к.е.н., професор, Заслужений економіст України, професор кафедри економіки і підприємництва, директор Бізнес-центру УжНУ

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ», м. Ужгород, Україна

Дмитрієва Наталія Юрївна – к.э.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії та світової економіки

УО «ГОМЕЛЬСЬКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Ф. СКОРИНЫ», г. Гомель, Республіка Беларусь

Макаренко Сергій Миколайович – к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та адміністрування

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Херсон, Україна

Лукаш Світлана Миколаївна – к.е.н., доцент, заступник декана факультету економіки та менеджменту

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Суми, Україна

М 74 Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (28-29 квітня 2021 р., м. Херсон). – Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. – 448 с.

ISBN 978–617–7941–26–1

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету економіки, бізнес-аналітики та підприємництва Херсонського національного технічного університету (Протокол № 4 від 28.05.21 р.)

Матеріали учасників конференції друкуються в авторській редакції. За дотримання норм авторського права та достовірність наведених фактичних даних відповідає автор матеріалів.

УДК 330.3-026.16

ISBN 978-617-7941-26-1

© Херсонський національний технічний університет, 2021
© Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки, 2021

ЗМІСТ
CONTENT

Секція: ЕКОНОМІКА, ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ
Section: ECONOMY, ENTREPRENEURSHIP AND MANAGEMENT OF ENTERPRISES

Адвокато́ва Н.О., Мотори́кін В.С. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПОРТОВОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ.....	10
Багрі́й К.Л. ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ В АНТИКРИЗОВОМУ УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	12
Баце́нко Л.М. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ПОКОЛІННЯ Z.....	15
Волко́ва Д.А. (Науковий керівник Грабильникова О.А.) ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФРАНЧАЙЗИНГОВИХ ВІДНОСИН.....	16
Головашо́ва Д.М. (Науковий керівник Самарічева Т.А.) ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗРАХУНКУ ВАЛОВОГО ВНУТРІШНЬОГО ПРОДУКТУ ЗА РІЗНИМИ МЕТОДАМИ.....	18
Голуби́цкая А.А. АНАЛІЗ УРОВНЯ ТЕХНИКО-ТЕХНОЛОГІЧЕСКОГО РОЗВИТТЯ ОБРАБАТЮВАЮЩЕЙ ПРОМЬШЛЕННОСТІ РЕСПУБЛІКИ БЕЛАРУСЬ.....	21
За́кіян Р.А., Я́нченко В.В., Спі́рідонова К.О. ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ З УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ІТ-СТАРТАПУ.....	25
Заморський Я.А. (Науковий керівник Самарічева Т.А.) ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ.....	27
Івано́ва Т.В. ЗАЛУЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	28
Іщук С.О., Соза́нський Л.Й. ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	30
Кері́мов П.О. ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА РОЗВИТКУ: РІЗНИЦЯ У ВІТЧИЗНЯНОМУ І ЗАРУБІЖНОМУ ПІДХОДАХ.....	33
Консва І.І., Лебе́дка М.В. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ФІНАНСОВА КАТЕГОРІЯ.....	36
Кравчуно́вська А.О., Журба О.В. РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ.....	38
Кривда О.В., Скори́к А.Ю. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	40
Кривда О.В., Шахба́зов І.О. УКРАЇНСЬКИЙ РИНОК ПРАЦІ ПІД ВПЛИВОМ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	43
Kudria Y.V. THE EVALUATION OF THE STATE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES: FEATURES OF OPTIMIZATION BY THE TIME FACTOR.....	46
Langar Vince. COULD A KEYNESIAN ECONOMIC POLICY BE A POTENTIAL SOLUTION TO OVERCOME THE CORONAVIRUS CRISIS IN HUNGARY?.....	48
Латині́н К.І. ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ЗАКАРПАТТЯ.....	53
Латкі́на С.А., Черні́ков О.О., Godlewska Y. ЗОВНІШНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «НАЦІОНАЛЬНА АКЦІОНЕРНА КАМПАНІЯ «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»».....	55
Ленчу́к А.С. (Науковий керівник Самарічева Т.А.) ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ.....	60
Меджи́бовська Н.С. ФОП В ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЛЯХ: АНАЛІЗ ЗА CPV.....	62
Mieshkova-Kravchenko N.V., Golikova A.P. ENTERPRISE'S COST MANAGEMENT IMPROVEMENT.....	64

4. Про державний бюджет України на 2021 рік : Закон України від 15 грудн. 2020 р. № 1082-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-20#Text> (дата звернення 05.04.2021 р.).
5. Федошев В. І., Гладченко Л. П. Бюджетний дефіцит у контексті західної фінансової теорії і практики. *Фінансові ризики*. 2010. № 3. С.19-32.
6. Янів Л. М., Зінченко О. А. Проблеми дефіциту державного бюджету України і шляхи їх розв'язання. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2016. № 6. С. 12-14.

Дроботя Я.А.

*к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна*

Левченко Г.В.

*здобувач другого рівня вищої освіти,
Полтавська державна аграрна академія,
м. Полтава, Україна*

УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ

Комерційні банки, як суб'єкти господарювання здійснюючи власну діяльність з метою отримання прибутку піддаються впливу фінансових ризиків.

Власне з ціллю нейтралізації банківських ризиків, а у випадку не можливості їх нейтралізації, їх зменшення здійснюють управління фінансовими ризиками комерційного банку.

Здійснюючи управління фінансовими ризиками банк керується законами, законодавчими та нормативними актами Верховної Ради України, постановами НБУ.

Так, положення правління НБУ «Про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» досить детально акцентує увагу на фінансових ризиках, що виникають в межах банківської діяльності, враховуючи принципи та рекомендації, що надає Базельський комітет, окреслює організацію системи управління банківськими ризиками, формує мінімальні вимоги стосовно системи управління ризиками в банках та банківських групах [3].

Кожна банківська установа в Україні здійснюючи управління власними ризиками керується даним положенням та законодавчою базою, формує власну культуру управління ризиками.

Як зазначено у положенні культура управління ризиками передбачає формування та дотримання банком певних принципів діяльності, правил та норм стосовно прийняття ризиків та здійснення управління ними акцентуючи увагу на знанні цих принципів, правил, норм працівниками банку [3].

Окрім того варто наголосити на тому, що банківська установа повинна формувати профіль фінансового ризику, який характеризує:

- основні слабкі сторони діяльності банку;
- рівень вразливості відносно ризиків (даний рівень потрібен для прийняття ефективних заходів відносно мінімізації ризиків банку);
- рівень залишкової вразливості відносно ризиків (даний рівень потрібен для дослідження ефективності управлінських заходів відносно мінімізації фінансових ризиків) [3].

Профіль фінансового ризику враховуючи динаміку фінансових даних та прогнозні розрахунки відносно ризиків повинен бути агрегованим та сформованим в розрізі видів банківських ризиків [3].

Власне сутність ризику банку тотожна до традиційних визначень стосовно фінансового ризику і являє собою ймовірність понесення втрат, недоотримання прибутків або ж втрати капіталу в результаті прийнятих управлінських рішень відносно активних та пасивних операцій банку [1; 2].

Окрім того банківська установа повинна чітко акцентувати увагу на ризик-апетиті, тобто схильності до ризику конкретного банку в розрізі окремих видів ризику та ризику загалом.

Власне положення «Про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах» визначає як банківські наступні види ризиків: ризик ліквідності; ризик репутації; ризик розрахунків; ринковий ризик; трансфертний ризик; юридичний ризик; операційний ризик; комплаєнс-ризик [3].

Кожна банківська установа України формує власну потужну систему управління фінансовими ризиками на стратегічному та операційному рівні використовуючи для цього традиційні принципи на яких базується управління, аналізуючи фактори впливу на банківські ризики (систематичні та несистематичні), окреслюючи які саме ризики властиві банківській діяльності, формуючи показники оцінки даних ризиків, максимальні та мінімальні порогові значення ризиків, окреслюючи заходи нейтралізації, зменшення ймовірності настання ризиків, а у випадку настання зменшення їх негативного фінансового впливу.

Так, власне управління фінансовими ризиками повинно бути орієнтоване на наступні принципи:

- ефективність – оцінка ризиків за ймовірністю та обсягами і методи здійснення управління ризиками повинні бути ефективними;
- своєчасність – оцінка ймовірності настання ризику, обсягів ймовірних збитків та управлінські рішення відносно ризиків повинні бути вчасними, інакше не має сенсу в них;
- структурованість – повноваження стосовно оцінки ризиків та управління ними повинні бути чітко сформовані та розподілені в межах банківської установи;
- розмежування обов'язків – банк повинен поділити обов'язки на операційні, управляючі, контрольні, що зменшить банківські ризики;
- усебічність та комплексність – оцінка відносно ризиків та застосування управлінських дій повинна врахувати всі без винятку операції банку та охоплювати всі рівні організаційної діяльності банку;
- пропорційність – управління ризиками банку на стратегічному рівні повинно бути інтегроване в загальну стратегію здійснення управління банком;
- незалежність – управлінські заходи повинні бути неупередженими;
- конфіденційність – інформація, що не належить до публічної банківської інформації повинна бути захищеною від доступу;
- прозорість – профіль ризику банку повинен бути загальнодоступним та необмеженим за користувачами інформації [3].

Отже, підводячи підсумки варто зазначити, що методологія ризик-менеджменту повинна бути активно впровадженою в систему управління комерційного банку на стратегічному рівні, лише так, можна отримати синергійний ефект управління банком з мінімальними втратами.

Список літератури

1. Бобиль В. В., Сторожик Г. О. Сек'юритизація банківських активів у системі ризик-менеджменту. *Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна*. 2011. Випуск 36. С. 222-225.
2. Єпіфанов А. О., Васильєва Т. А., Козьменко С. М. та ін. Управління ризиками банківських операцій: монографія. Т. 1. / А. О. Єпіфанова, Т. А. Васильєвої. Суми: УАБС НБУ, 2012. 283 с.

URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Yepifanov_Anatolii/Upravlinnia_ryzykamy_bankiv_Tom_1.pdf?P_HPSSESSIONID=ud9mobvs0mmlv3git7jcl97b91 (дата звернення 12.04.2021).

3. Про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Положення від 11 червня 2018 р. № 64 / Національний банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text> (дата звернення 12.04.2021).

Кічурчак М.В.

*д. е. н., доцент, професор кафедри економіки України,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна*

ПРОСТОРОВА АСИМЕТРИЧНІСТЬ РОЗВИТКУ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ДЕПОЗИТІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Ринок банківських депозитів домогосподарств відіграє важливу роль у функціонуванні банківської системи України. Водночас цей ринок чутливо реагує на зміну соціально-економічної, політичної та безпекової ситуації в країні. З огляду на це необхідно оцінити характер трансформацій, які відбулися на даному ринку у 2009-2018 рр. на регіональному рівні.

Таблиця 1. Динаміка показників варіації банківських депозитів домогосподарств за регіонами України

Назва показника	Вид варіації	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Банківські депозити домогосподарств, % ВРП	Р.к.	23,0	24,6	28,0	20,9	22,0	23,5	17,1	14,6	13,2	11,4
	К.к.в	0,274	0,267	0,298	0,233	0,209	0,271	0,251	0,250	0,230	0,227
Банківські депозити домогосподарств в н.в., % ВРП	Р.к.	8,0	9,8	11,6	8,9	10,0	8,2	5,9	5,3	5,2	4,5
	К.к.в	0,201	0,177	0,203	0,152	0,147	0,163	0,175	0,164	0,174	0,165
Банківські депозити домогосподарств в і.в., % ВРП	Р.к.	16,9	16,6	17,7	14,7	14,0	17,6	12,2	10,9	9,2	7,5
	К.к.в	0,414	0,427	0,456	0,377	0,371	0,432	0,411	0,383	0,372	0,383
Банківські депозити домогосподарств, грн./особа	Р.к.	14813	18853	23097	24688	28925	34119	32264	33873	37537	39998
	К.к.в	0,845	0,819	0,894	0,788	0,761	0,909	0,855	0,817	0,795	0,785
Банківські депозити домогосподарств в н.в., грн./особа	Р.к.	5875	8553	10655	10894	14884	13604	12933	14220	17301	19826
	К.к.в	0,685	0,668	0,744	0,646	0,639	0,720	0,681	0,713	0,708	0,703
Банківські депозити домогосподарств в і.в., грн./особа	Р.к.	9327	10679	12752	13997	14236	20515	19331	19653	20236	20172
	К.к.в	1,033	1,019	1,086	0,965	0,969	1,119	1,053	0,932	0,910	0,910

*н.в. – національна валюта; і.в. – іноземна валюта; р.в. – розмах варіації; к.к.в. – квадратичний коефіцієнт варіації

Джерело: [1; 2]